

Трубанова Людмила Миколаївна,
*викладач спеціальних дисциплін
Державного професійно-технічного
навчального закладу «Сумський центр
професійно-технічної освіти з дизайну
та сфери послуг»*

**МОТИВАЦІЯ ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ
ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШЛЯХОМ САМОРОЗВИТКУ І
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ
ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ), ФАХОВОЇ
ПЕРЕДВИЩОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Де не був залучений мій розум, уява та інтерес,
я не міг вчитися.

Вінстон Черчилль

У нашому суспільстві стоїть завдання підвищення кваліфікації педагогічних працівників для роботи в умовах вирішення задач реорганізації професійної освіти, пошуку оптимального поєднання змісту освіти, фундаментальних наукових знань у своїй та суміжних галузях, використання нових освітніх технологій, формування компетентного, відповідального, конкурентоспроможного та висококультурного педагога, готового до постійного професійного зростання, соціальної та професійної мобільності.

У сучасному світі, що швидко змінюється, важлива орієнтація працівників на соціальні запити сучасності, оперативна реакція на зміни, здатність приймати ефективні рішення в системі професійно орієнтованих завдань, важливий «спосіб орієнтування в швидкозмінному світі: на що звернути увагу в першу чергу; що найбільш затребуване в даній обстановці стосовно цього моменту; як набути досвіду засвоєння нового змісту і перевірити його практично в реальній обстановці, орієнтуючись на вимоги, вік, інтереси особистості...».

Інноваційна діяльність педагогічних працівників заснована на осмисленні практичного педагогічного досвіду, орієнтована на зміну й розвиток освітнього процесу з метою досягнення вищих результатів, одержання нового знання, формування якісно іншої педагогічної практики. Досягнути цього допомагає мотивація, яка являє собою сукупність внутрішніх і зовнішніх рушійних сил (мотивів), які спонукають людину до діяльності, задають її рубежі і форми, надають діяльності спрямованості на досягнення певних цілей.

Мотивація – це не звичка і не інформація, її не можна тренувати, їй не можна навчитися, її можна лише стимулювати, підвищувати, розвивати.

В основі мотивації підвищення кваліфікації педагога, на думку дослідників, лежить процес задоволення потреб, бажання змінити кар'єру, передбачувана користь, вплив інших, включаючи покликання, альтруїзм, інтелектуальне моделювання, вимоги викладацької роботи, умови отримання другої вищої освіти.

Провідну роль у підвищенні кваліфікації працівників профтехосвіти відіграє самоосвіта, до якої викладачів і майстрів виробничого навчання спонукають різні причини, які можуть бути як внутрішніми, так і зовнішніми. Ось кілька загальних мотивацій:

покращені можливості оплати та працевлаштування: самоосвіта може відкрити нові можливості оплати, шляхом підвищення кваліфікаційної атестації на вищий рівень, працевлаштування в галузі освіти;

професійне зростання: багато педагогічних працівників мають щиру пристрасть до викладання та мотивовані вдосконалювати свої навички та знання, щоб стати кращими спеціалістами; вони розглядають самоосвіту як засіб професійного розвитку, який може призвести до кращих результатів у роботі;

поліпшення навчання учнів: педагоги часто визнають, що їх власне навчання може безпосередньо вплинути на навчальний досвід їхніх учнів; їх мотивує бажання забезпечити найкращу освіту для своїх учнів.

адаптація до нових технологій і методів: сфера освіти постійно розвивається, з'являються нові технології, методи навчання та дослідження; працівники освіти мотивовані йти в ногу з цими змінами та відповідно адаптувати свої навчальні стратегії;

допитливість та особистий інтерес: багато вчителів від природи цікаві та мають велике бажання вчитися; вони можуть займатися самоосвітою через любов до певного предмету, бажання досліджувати нові ідеї або захоплення самим процесом навчання;

реалізація та задоволення: самоосвіта може приносити задоволення; це дозволяє педпрацівникам встановлювати та досягати власних навчальних цілей, а почуття виконаного завдання, яке приходить із цим, може бути дуже мотивуючим;

відповідність вимогам сертифікації та ліцензії: у багатьох країнах освітяни повинні пройти безперервну освіту, щоб зберегти свої повноваження викладання; виконання цих вимог може бути сильним зовнішнім мотиватором до самоосвіти;

здорова конкуренція: у деяких випадках вчителі можуть відчувати мотивацію займатися самоосвітою, оскільки бачать, що їхні колеги поліпшують знання та професіоналізм; це може створити відчуття конкуренції та бажання не відставати;

пристрасть до викладання: викладачі, які глибоко закохані у свою професію, часто мотивовані продовжувати навчання; вони сприймають викладання як подорож зростання та розвитку, яка триває все життя;

натхнення для наслідування: педагоги-ветерани або наставники можуть мотивувати молодих викладачів іти їхніми стопами та постійно прагнути самовдосконалення через освіту.

Таким чином, поєднання внутрішніх і зовнішніх факторів спонукає педагогічних працівників займатися самоосвітою. Ці мотиви часто взаємопов'язані і можуть призвести до безперервного циклу навчання та зростання в професійній діяльності.

Список використаної літератури

1. Лукіяничук А.М. Мотивація професійної діяльності педагогічних працівників: методичні рекомендації: Біла Церква: БІНПО ДЗВО УМО, 2020. 46 с.
2. Сиротенко Г.О. Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху. Інформаційно-методичний збірник. Полтава: ПОІППО, 2006. 124 с.
3. Урусський В.І. Формування готовності вчителів до інноваційної діяльності: Методичний посібник. Тернопіль: ТОКІППО, 2005. 96 с.
4. Ковальчук В. І., Присяжнюк С. С. Теоретичні аспекти розвитку мотивації педагогічних працівників ПТНЗ. Молодий вчений. 2017. №5. С. 382-386.
5. Ковальчук В. І., Бірюк М. В. Роль інноваційних технологій навчання у розвитку педагогічної майстерності педагога професійного навчання. *Молодий вчений*. 2019. №4. С. 262-267.
6. Ковальчук В. І., Масліч С. В. Створення середовища професійного розвитку педагогічних працівників закладу професійної (професійно-технічної) освіти. *Вісник Глухівського НПУ ім. О. Довженка*. 2020. Випуск 2 (43) – С. 29–37. DOI: 10.31376/2410-0897-2020-2-43-29-37